

СЕССИЯ

Эм башха тырнауузчуланы турмушларын салгандыла

Жер-жерли самоуправленианы Тырнаууз шахар Советини кезуонго сессиясы болгонды. Анда шахарны 2009 жылы биринчи жерге экономика аймагынуну итолари чыгарылгандыла. Сессияны Советини председатели Гемуланы Жамал очканды эм бардырганды.

Тырнауузду администрациясыны башчысы Малкъраланы Аслан, шахарчыларына жашуу болумларыны иосперинден айта, депутаттаны эсеприн жашуу журт-коммуналь-ный молкде хал кыйынга айланганына бурганды. Юлге башчылык этнуо уявлуоной компаниялагъа бериге тыштенден сора болум бютонда осалга кеткенди, дегенди. Дагыда «Элбурустелюнеуго» бла «Коммуналь» предпрития, бир торлоо фидай алмай, къорачка къалып ишлегенери себели аланы республикада Промышленность, отуку-энергетика комплекс эмда жашуу журт-коммуналь-ный молк министрствону башчылыгы бла жаңыдан къуралган организацияга къошарга оноу этилгенди. Ол торленуледен не зат чыгаргъан алмакъ кыйынды. Алай бир зат балды: аллай торленуленди кезуонде къыйналырга тоушей къалмаучуду, хал ислерин, тохташор ююн, заман керек болды.

Аны бла бир, башчаланы билдиргенча, 2009-2010 жылда кюз арты-къыш кезуиеле ишлеге хазырлануу жаны бла мадарланы планы жарашдырылганды эмда аны. Элбурустелюнеуго районун администрациясыны башчысы къалып кргенди. Анда юй башканы 7800 квадрат метрин, 39 ююк къабаргъаларын жангыртырга, 213 подъезде ремонт этрге, ич иштен остоу темгаланы быргъаларны 8200 погонной метрин алышындырырга белгиленди.

Энеев орамда «Социродок» котельнядан башлап 31-чи номерли жашуу койе дерги жуукъ берген быргъаланы жангыртуу жаны бла иш болгонды.

Ахыры 2-чи беттеди.

Финанса

Предпринимательлеге болушуну жангы формасы

Гичеэм орталыкъ бизнес, энци предпринимательство бла юреширге тамакчи этерлик кепиде, алай алааны аспасыны банкдан кредит алыса, ол ишни башларга къолларындан келмейди. Белгилисча, залогга кегюзюрча ырысхыларуу керек эсе уа, ала анчы ахча божиуно учрежденияла бла келишалыкъ тойлодуле.

Республиканы таматаларны, КъМР-ни Президентин Арсен Канокону энци кыйгырууну хайырындан ол чырмауну кетериноу кыйгынсы кегюлгенди. Жуукъ айлада республиканы ышандыруу (гарантия) Фонд ишлеп тебирерикди. Къабарты-Малкър Республиканы Правительствосуну 2009 жылда 26-чи февральда 140-ТП номерли бегими бла оу квалитет болушуну узимзы къабыл этилгенди.

Ол фонду къурау жаны бла мадарланы иосперинден КъМР-ни экономиканы айнауну эм сатуу-алуу министри Муслим Къадыр КъМР-ни Президентинде предпринимательство жаны бла Советни мындан ала бардырылган жылылуунда билдиргенди. Ол ала хангата кере, ишандыруу Фонд былай ишлердик: биринчиден, аны ырысхысы федеральный эм республикалык бюджеттени шала туралды. Жашуу койелесге къошулган суу быргъыланы, койелени илгеринде инженер сетелени алышындыруу да барды. Мусукев орамда котельнядан башлап 1-чи номерли койе дерги 2,2 километрге озулган жашуу септени жангыртууга республикалык бюджеттен 5 миллион сом бөлөнгенди. Бу иш башланганды. Андан сора да, «Кавказ» токенини тириликде жол жаңыдагы суу ызын бир кесегин алышдырырга 586 миңг сом берилгенди. Ол иш башланганды. Алай бир кеп заманы суу ичинде турган быргъыланы бузулуп турган жерлерин тап халга келтирилгенди. Ызын бла Камук тийрелене жылуу септени жангыртууга 4,5 миллион сом берилликти, ала төрт быргъы ызын системасына кичиролуктоду.

Ахыры 2-чи беттеди.

Тегерек стол

Мадина Дышекова, Вадим Бицеев, Алим Сижажев, Валентин Бобылев (солдан онгга).

Аналыкны даражасын не мадар бла да кетюрюрге

16-чи июльда КъМР-ни Саулык саклау министрствосуну Медицина консультация - диагностика арасында (МКДЦ) «Монга жашуу саугалы» деген ат бла аборттаны проблемаларына жоронданган «Тегерек стол» ишин бардырганды. Ол Россияни Президентини Юй бичеси Светлана Медведева башчылык этген Социально-культурный фонд 9-16-чи июльда өтдорген акцияны чегинде къуралган эди.

«Тегерек стол» ишинде КъМР-ни Правительствосуну Председателини орунбасары Мадина Дышекова, КъМР-ни Саулык саклау министри Вадим Бицеев эм башха къурулчула кыстыханды.

Мадина Дышекова ал сессияде бусуагыда къурал ююриноу коюлендирир ююн кеп зат этгенин чертгенди. «Бизни республикада да авадил, билими сабийленди өсдорюген атна алазга сый этгенли туруктуу», дегенди.

Аборттаны юсюнден тема-ни миллет республикада былай лекцияла неге керекдиле?» деп тургандыла. Алай озган өмюрно токъсанынчы жылларыда Къабарты-Малкърда акылбалыкъ болмаган араларында аборт этгенине жокну чегинде болганын чертгенди. Ол жетишчи врачланы хайырындан болганды: ала вузлада, техникумда, школада кон-трацепция амалыны юсюнде лекцияла окуйдула.

Бу иш башланган махкада кеп ата-анала бла усталза: «Миллет республикада былай лекцияла неге керекдиле?» деп тургандыла. Алай озган өмюрно токъсанынчы жылларыда Къабарты-Малкърда акылбалыкъ болмаган араларында аборт

араларында аборт этгенине кеп эдиле. Энди болум торленгенди, врачла бардырган жарыкандырыу ишден хайыр чыкыганды.

Алена Тумованы айтканына кере, аборттаны саны азайыр ююн, жамауатда аналыкты кезуу торленгенге керекди. Сөз ююн, тиширууну билими, иши, ююк да бар эсе, ол эрге бармай сабий тапханлыкты, аны бир жанына тюрюрге, баласына да терс кезден къарарга жарамдыды.

Ахыры 2-чи беттеди.

КЪУРУЛУШ

Очерёдаде - экинчи бизнес-инкубатор

Прохладный шендиоледе бизнес-инкубаторну къурулуш бардырылды. Алар ала болуруна КъМР-ни Экономиканы айнауну эм сатуу-алуу министрствосуну уллу себелик этеди. Кертишин айтсак, ол ише ахча алай тынч табылып къаламайтын. Отыры айтылган министрство бла ша-кар округну администрациясы бирге болуп, озган жылда аллай араланы ишлеуге федеральный бюджеттен ахча бөлгону битеурросей конкурсуна къатышкандыла эм анда орлоглан да эткенди.

Финанса чырмаусу жиберилип тургъаларны хайырындан къурулуш ишле къыстау бардырылды. Шахар округну администрациясыны башчысы Юлия Пархоменко айтканына кере, ала кюз артында бөлгону келди.

Шахары экономикасын кючлеуге, гиче бизнесинде андан ары айнауныга ылолош къошарыкъ, республикада экинчи болуп ишлеп бардырылган бизнес-инкубатор предпринимательни кеплерине онг тапдырылды. Ол социальный магъаланы ишлени тап къурурга болушурганга сөз жокду. Андан ша-кар округну таматасы арараны юсюнден кууанул айтканы.

Бахан районда

Солу парк ачылыкды

Району Баханок элдене бу жерли бизнесмен Мартин Тагалдикожок бир гектар жерде солу парк ишлегенди. Мында сабийлеге деп себирлик аттракционла, абалдыла беседкала, торло-торло терекле да орнатылды.

Аны бла чекленип къалмай, паркны бир кыйырын Артислге - сахна кийимле

Району «Зори Кавказа» деген телсеу къауум эм «Кавказ» вокан ансамбли эки жылдан бери сакыла-ган ала тынч табылып къаламайтын. Отыры айтылган министрство бла ша-кар округну администрациясы бирге болуп, озган жылда аллай араланы ишлеуге федеральный бюджеттен ахча бөлгону битеурросей конкурсуна къатышкандыла эм анда орлоглан да эткенди.

Финанса чырмаусу жиберилип тургъаларны хайырындан къурулуш ишле къыстау бардырылды. Шахар округну администрациясыны башчысы Юлия Пархоменко айтканына кере, ала кюз артында бөлгону келди.

Шахары экономикасын кючлеуге, гиче бизнесинде андан ары айнауныга ылолош къошарыкъ, республикада экинчи болуп ишлеп бардырылган бизнес-инкубатор предпринимательни кеплерине онг тапдырылды. Ол социальный магъаланы ишлени тап къурурга болушурганга сөз жокду. Андан ша-кар округну таматасы арараны юсюнден кууанул айтканы.

Бермезде деген къоркууу барды. 300.000 гектарда сабанла уа къуу болуп окуна къалгандыла. Къаланда ол болумга жораланы бардырылган кенеште Татарстанни Президентин Минтимер Шаймиев эл молк производствогна топуракыда мылыкканы сактылык эм къоруула-рыкъ амаланы хайыр-лырга кереклисин айтканды.

Мамыр жолун излейди РФ-ни Президентини Дмитрий Медведев, Азербайджанын башчысы И-

Тирлик жыйыу

Арендаторла юлгю кегюзтедиле

Пескен району торло-торло иеликдиги молклерини сабанчыларыны шендио къадылып юрешкен кезуиелеринде - мирзеулукле орундалыла, тахта кетет бакчыла, оулмаган балчык-чылары жашууларын жартадыла. Бизде уа эрге бармагъан къыла къаганак алып өсдорюрге сыймейдиге: жамауат бу ишни да артыкъ огу-уртууга санамайды. Европада уа атлары айтылган бизнесменле сакат сабийлени алып өсдоредиле.

Алена Тумова аборттаны сылтауларын санамганында, кепле бу гонач ишни жарылык къысып этгенлерин чертгенди. Алай КъМР-ни Муслиманларны дин управлениыны башчысыны орунбасары Алим Сижажев: «Хар дунияга жаратылган жан кесини ырысхысы бла келеди», дегенди. Алим Сижажев да, КъМР-ни правостаный кишиларанын блогониный Валентин Бобылев да аборт бу эки динге кере да мурдарлыкты, дегенди. Мурдарлыкны этгени уа кимледиле? Биринчиден, ана-баланы къорууларга борчу адам, экинчи

Жашил къудору 200 гектарда өсдюрюлген эди да, аны тирлигин жуйу озган айыкъда бошалганды. Орта эсел бла бир гектарга алганды, багалы продуктдан 45 центнер жыйылганды. Ол чекленген жууалыгы болган «Агро» обществогъа эм башха консерва заводлагъа заманында тапдырылганды.

Козлюк мирзеулукле 2200 гектар, ол санда будай 2100 центнер жерни алып эдиле да, арпа орулуп бошалганды, аны тирлиги 30 процентерге жеткенди. Будай сабанлагъа 12 комбайн чыгарылгандыла да, аграрга кезуу жарыкъ ишле-генлерини хайырындан ол битими тирлиги 800 гектарда жыйылганды. Ал саналау бла хар гектардан 37 центнер мирзеу тошеди. Баш агрономун айтылганына кере, жууалы кампания аны ахчыра бошаллыкты.

Лескенди тахта кетелтедирге ахча бөлгөнгенди. Эндиге дерги мычмай тамамларга керекли башха проблемала кеп болганыла себели алай онг табымай турганды.

Артислге ол уллу саугыдыла. Ала республикада, андан тышанда да кеслерини эрте тапханчыла эм кон-цертле миллет телсеулене бла жырданы сыйленген кеслерини творчестволары бла бирге аруу юс кийимле-ри бла да сейириндирге тауендиле.

Басмага ОСМАНЛАНЫ Айшат хазырлаганды.

Хоханаланы Юра чекленген жууалылыгы болган «Черек-1» обществода блокла арбазга салган плиткала этген щех ахылган ююнде бери урунды. Ары дерги уа ол Черек ГЭС-де бетончу эди. Аделил, къолгъа алган жумушун тынгылы тамамлагъандан сора да, ол кыйсы жаны бла да жаш адамлагъа юлгю кегюзтеди.

Суратны ХОЛАНАНЫ Марзят айтканды.

Вертолёт ууалганды Кандагара (Афганистан) «Ми-8» деген, гражданы миссия бла байламлы учуула бардырып турган вертолёт ууалганды. 16 адам өлгенди.

Шофёрну жуылганыны хотасы Новосибирскден Павлодарга жюрюген пассажир автобус, шофёру жукулса къызыл, авария эткенди. Аны хатасындан 9 адамы жашуу юзюлгенди.

Жауунпо обзыротхандыла Австрияда тохтаусуз жаууван жаууналаны хатасындан черкеле жагыладан оу ачкандыла. Аны хатасындан биреулен өлгенди, бешуелен да жаралы болгандыла. Ич ишлени эм ФСБ-ни аскерчилери бандиттен излеуноу къыстау бардырылды.

Басмага ХУЧИНАЛАНЫ Ануар хазырлаганды.

ТАТЛЫХАНЛАНЫ Борис.

Эм башха тырнауузчуланы турмушларын салгандыла

Ахыры. Аллы 1-чи беттеди.

Бююкколде коммунальну жумуша ичин хама, тебонго илгендиктер ичин, тебонго мадарла этерге керек болурда. Ачга жыйыну жаңгы схемасына кеңерге, аны фидайлыгынын кеңторюрге, кысыксы, ол жумушаны тамгалычаналга иш хама тейлерге он болурча, адамла иеси суу бла жылы ичинде жалкытылып турчура этерге керекди.

Шендөледө кууралган төрт управлюющй кампания админстрация бек улуу адыманда. Ала халкь бла байланыкынын иги кууралган адамла алагга ышанууча этер ичин, кылдан келгенге аймагга кереклиде. Жауш журт-коммунальну мюлюно келир заманы ма ала ишлерин кыалай куураууларына кере болукчуду.

Жер-жерли властыла Тырнаууз шахарны тап халгга келтирүү, тизинилгени эни эс бурдала. Жылны элдендэн бери он жумушчу бла чекленген жууалгылыгы болган «Технокомплекс» общество куорештеди. Санитар тазалык, тапандыруу жаңы бла кеш иш да этилгенде, артыкда экиайлыктын ичинде. Алай керекли техника жетишпейди, киркичкни ташыган машина, шахарда сувалканы кетерир ичин а, бундукер керекчиде.

Элбрус району админстрациясы башчысы Сотта-лыны Куурманын башламчылыгы бла бардыралган «Бек тизинли арбаз» деген конук да шахарны тапандырууга улуу себептик этилген. Анга бир неча микробура кууруу ишле азыгаз-пануу бла баймалы продукция чыгаруу ишин бардырайт.

Транспорт бла жалкытууча иш игирекди. «Пассажир» авторанспортну Элбрусда бирикүү» муниципаль унитар предриятинде адамланы жюротуоно, жоюкени ташууну илчмени өскенди. Аны бла бирге автомобиль

Документтөс Эл молк битимлени тирликлерине, келжыллык битимлени страхования этгенде кьоранчланы бир кесеклерин кыайтарыуга 2009 жылда Кыбарты-Малквар Республикасы бюджеттен субсидияла беруно журукларыны иосондөн

Кыбарты-Малквар Республиканы Прэвителствосуну **БЕГИМИ**

2009 жылда 29-чу июнда №184-ПП

«Эл молк битимлени тирликлерине, келжыллык битимлени страхования этгенде кьоранчланы бир кесектин кыайтарыуга 2009 жылда Кыбарты-Малквар Республикасы бюджеттен субсидияла беруно журукларыны кьабал кьорго»

Кыбарты-Малквар Республикасы Прэвэителствосуну Прэвэителданы А.ЯРИН.

Эл молк битимлени тирликлерине, келжыллык битимлени страхования этгенде кьоранчланы бир кесеклерин кыайтарыуга 2009 жылда Кыбарты-Малквар Республикасы бюджеттен субсидияла беруно

1. Бу журуктуула эл молк товара чыгаруучула бир битимлени тирликлерине, келжыллык битимлени страхования этгенде кьоранчланы бир кесектин кыайтарыуга Кыбарты-Малквар Республикасы бюджеттен субсидияла беруно ишле азыгаз-пануу (страховой взносу) 8,5 проценти өлчөмүндө бериледиле.

2. Субсидияла республикалы бюджетте федеральны бюджеттен субсидияла беруно ишле азыгаз-пануу (страховой взносу) 8,5 проценти өлчөмүндө бериледиле.

4. Субсидияла страхования бардыруучу организация бла келишим Россия Федерацияны Прэвэителствосуну 2008 жылда 31-чи декабрэ 1091-чи номер бла кьабал этилген «Эл молк битимлени тирликлерине, келжыллык битимлени страхования этгенде кьоранчланы бир кесектин кыайтарыуга 2009-2011 жыллада Россия Федерацияны субьекттерине федеральны бюджеттен субсидияла беруночу Журукларыны тийшилликде этилген бериледиле.

5. Субсидияла Кыбарты-Малквар Республикасыны Прэвэителствосуну былай кьабгыла тапдырыласа бериледиле: субсидияла беруночу иосондөн зарияле; эл молк битимлени тирликлерине, келжыллык битимлени страхования этгенде кьоранчланы бир кесеклерин кыайтарыуга 2009 жылда Кыбарты-Малквар Республикасы бюджеттен субсидияла беруночу кьоргоулу Журукларыны кьабал кьорго»

6. Кыбарты-Малквар Республикасыны Прэвэителствосуну былай кьабгыла тапдырыласа бериледиле: субсидияла беруночу иосондөн зарияле; эл молк битимлени тирликлерине, келжыллык битимлени страхования этгенде кьоранчланы бир кесеклерин кыайтарыуга 2009 жылда Кыбарты-Малквар Республикасы бюджеттен субсидияла беруночу кьоргоулу Журукларыны кьабал кьорго»

Прэвэителствөсү

Документтэс журтха кьошак этерге эркинлик жоккду

Мени эгечими юйору 6 адамдан кууралганды, ала барыса да жашар жери 34 квадрат метр болган мекянда кечинедиле. Ала юйөрине кьошак куурулуш этерге оюндө, болсада чиникчиле аланы бир келбизден башкына куурулуш турдала. Тийши документлени жыйгызы, дейдиле. Алай мени жуукларына алай кьабгытылы хазна берилсе, Тилек бла энди кьайры барлыклары ала билгалмайды.

А. ПОЛЯКОВА.

Нальчик шахар, Ваутин орам, 18-чи номерли юй.

Нольчик шахор округну жер-жерли администрациясыны башчысы **З.А. ХАГАСОВ** жууп береди:

Баш мекямга кьошак куурулуш ишлеу РФ-ни Шахарланы куурулушлары жаңы бла кодексини 1-чи статьясында рекомендация берилгенди. Хазир мекямны төрлендирерге эркинлик алыр ичин, РФ-ни Шахарланы куурулушлары жаңы бла

болгынына шагталык документле, РФ-ни Шахарланы куурулушлары жаңы бла кодексини 48-чи статьясында тийшилликде жарашдырылган проект-смета документация, проект документацияны кьырал экспертизаны эркинлик беру жаңы бла документацияны, капиталыны куурулушу объектин илерини барыса да - кен фатарлыктан отуурлары илерини - ырызлыклары бергенерини иосундөн кьабгыт болурга керекди. Башка келтирилген документ барыса да бирге берилмесе, шахарны жер-жерли администрациясы жаңы юйю мекямны төрлендирерге эркинлик бермей кьорыкчиде.

Компенсация жиберилгенди

Урунуу ветеранларына коммунальну жумуша ичин төлеуге болушкьуга берилуочу компенсацияны документлери озган жылда сентябрэ окуна жарашдырылган да кьарамай, алпалмай турама. Былыны биринчи кварталында берилерге тийши ачканы алыкы алмагына.

О. СКАКЛОВА.

КыМР-ни Урунуу эм социальны айнтыу министрли **ТЮБЕЛЛАНЫАльберт** жууп береди:

О.В. Скаклованы жашуу журт эм коммунальну жумуша ичин төлеу иш ай сайын болушкьу халда компенсацияны шендө жуортуо турган законодательствогга эм жарашдырылган берилген документле тийшилликде алырга эркинлиги 2009 жылда январьдан

Тийши жерде документле асыры кел жыйлыганалары, компенсацияны алырга тийши адамланы келтергенде шартланы бир базарын куурал туруп тохташкан кьыйын болуучу халдан сындын О.В. Скаклованы 863/0102 номерли Сбербанкны блөмонде ачылган сечтуна ачканы жибере туруп жарашдырылган документле техника халат жиберилгенде ишлеу урунуу ветеранлы ачыра карт айланы ачканы кезирюкде жетпей кьалгындан. Ол ачкан кьыралык кьайтарылган эди. Бусагында халат тозулганда, ачха Сбербанкны блөмонде ветераны сечтуна топусунай жиберилгенди.

Аскер

Кьуралыуу бардырылганды

Бу кондеде республикада аскерге борчу халда кьурулуш этерге жаш чакыруу болганды. Ол иш Черек райога кьалай бардырылганы иосондөн бизге жер-жерли администрацияны ишлерин управлюющй, аскерге борчу халда чакыруу комиссиясы келчиси Байсалыны Харун былай айтканды:

- Белгиликсы, бизи аскер комисариатыбыз Урван районуну куурулуштан эди, болсада Черек району администрациясыны башчысы Темиржанланы Махтини хайырландан жашла комиссияны кесибизде этерча он табылганды. Аскерге чакыруу комиссиянын районда алгыны комисариатыны мекямга бардырылганды. Ол бу жерли арчамадан кууралганды. Жаланда аскер комиссар бла комиссияны баш врачы Урван райондан келген эдиле. Аны хайырландан бизи жашларыбызга Огьары Малкварында, Бызынгандан, Огьары Жемта-ландан, Бабугендэн Нартак-алага барып айландырга тошмогенди.

Аскерге чакыруу кампания чырмауусу бардырылганды деп да айталык

тойломе. Жарсыуга, жаз башыны биринчи коняриде аскер комисариатыны мекямга жашуу болмай, анда иштенгенде келген жаш адамла да бир кесек кьыйналган эдиле. Былай алы кьараганда бу комиссия ишин тынгылы бардырганды дерчиди.

Огьары Малкварыны, Зарагыжы, Кышатауну аскер-журтуу стопларыны башчылары аскерге кьулуш этерге жаш салдары жеткен жашла бла бек иги иштенгенден чертип айтырга сюеме. Аланы хайырларандан ол элден комиссияга көп адам келгенди.

Кертисин айтканда, биюкколде аскерде кьулуш этерге оюнон жашла кьайды. Аны эки сынтуу барды: биринчиси - кьулуш этуоно заманы бир жыл болганы, экинчиси уа - аскерни колун өтмөгөн иш тапкан кьыйынды. Болсада чакыруу комиссияга келмегенде да бардыла. Аланы бир кьуураулары сауукчулары осалдан аскерде кьулуш этерге келишимдидиле. Окууган жерлеринден справчаланы заманында келтирмегенлерине себепли комиссиядан өтпмай кьалган студенте да бардыла.

Сылтауус аскерде кьулуш этмез ичин буктылганы уа милиция излеп жуулаха тартырыкчиде. Бизни районда алпалыа болмай берилгенде кьулуш этерге аналаны бла да сөнөшп, бек кьаты куорешгенби. Кюз артында аскерге борчу халда чакыруу башталган, не амал да этил, аскер комисариатыны бызы мекямны жыйынарча, чакыруу комиссияны да жашларыбыз кесибизини районда этюдюрюра да этергенди мурабыз. Район администрациясыны башчысы аскер комиссар бла аны иосондөн келишим этгенди.

ОСМАНЛАНЫ АЙШАТ жапып алганды.

Аналыкны даражасын не мадар бла да кетюрюрге

Ахыры. Аллы 1-чи беттеди.

Энди уа аруууланганы сексен процентине инфекция половый жаңы бла жууда. Сейир биринчи даражада жашауу мауатын журукларына сыймыны, келери оюйгана халда жаршга куорешген понахлары ичин азыгаз ол дунянда угува, бу дуняда кошолдо.

МКДН-н баш врачы Мариян Борова аборттаны тышында чорта кен зат атылгыларынын өлчөмүндө: «Хар алыгызыга келген тириштуруу аборттанды мажам кьайтарыла сынуу да айтырга керекчи» дегенди ол. Биринчиден, тириштуруу арта сапай тапмагга болуучуду. Экинчиден, бу понахлы иш аны покжисасын буарды.

Бир-бир тириштуруу аборттанды психиатричский болнычада багылалдыла.

«Тегерек стопа» тириштуруу аборт этерге эркинлиги болуучу кьайтарыла сынуу да оюкюнделди. Жарсыуга, алпалыаканы хайырларындын эсе, хатарлары кен болалды. Ол кьыйралында криминальну аборттанды кел жыйыналды.

Россияны Прэвэителствосуну фондуны КыМР-де блөмончо таматамысы орунбасары Сарбашианы Фатима аналыкы капиталны иосондөн тынгыла халар айтты.

«Адет-кьыйлык, намьы жуорун жерде сабыле кеп болуучу. Нальчик шахорны администрациясыны ЗАГС блөмончо башчысы Валентина Шериева арт жыллада кел сабыли юйорлени саны

Прэвэителствөсү болушуну жаңгы формасы

Ахыры. Аллы 1-чи беттеди.

«Мажарулукучу этген прэвэителствөсү былай затланы билерге керекди: - поручительство бек улуу өлчөмү тилеуен кредитин 70 процентинден озмайды, кьалганын замвик кысыкы ырыксындон кьоргозтеди; - поручительство бек улуу өлчөмү 30 миллион сомду, телуеу болжаты 5 жылды. Поручительство ичин жыл сайын ачха телуеу өлчөмү уа былай тохташдырылганды:

- борчлануучу өлчөми 10 миллион сомдан озмай эсе, бир процент; - борчлануучу өлчөми 20 миллиондан 20 миллион сомга дери эсе, эки процент; - борчлануучу өлчөми 20 миллиондан 30 миллион сомга дери эсе уа, юч процент.

Ол ачканы бир жолга берил кьоргоура да, тенг кесекле бла жыл ууну тилеуу тургунда да жарайды.

Муусук ул андан арысында билдиргенге кере, гарантия фонду ачкысы ал кезиуде

АХЧА

Пенсияны энди тилек кьабгытсыз кёбейтирилди

Биринчи августтен башлап пенсияны жаңыдан жыл сайын бир кере санарыкчылды.

Россияни Пенсия фонду (РПФ) ишле турган пенсиячылары жашуулары тынчырак этгенди. Бу тюрою гражданданы пенсияларыны страховоу кесегини өлчөми 1-чи августтан башлап пенсиячыны тилеги бла угьай, автомат халда жаңыдан саналып турлукуду.

Иш халыктан пенсиячылардын тизинде куурулуш эткенди. Аны бла бирге уа жаңгы турган закон пенсиялары жаңыдан санатырга унутуп куюучу эм аллай иш этилгерге керекликсин билерме пенсиячыла да бек керекли болушкьу этеди.

Андан тышында да, жаңгы системга кере, пенсия тилеуеу мындан арысында 13 ай озгандан сора угьай, жылга бир кере борчу халда бек сьорозуу азыгаз кеп болмай, кёбейтилгеней тургунга тийшилликте. Пенсияны жаңыдан санатуу бла байланыш ишлени толусундай этип бошар ичин, бир ай керек бола эди, ол анда уа пенсияны жаңгы телуеу берилген кьала эди. «Быыл ишленген пенсиячылары багырында да пенсиялары жаңыдан 1-чи августта, аллай иш ахыр жол кьачан этилген

250 миллион сом болушкьуду. Аны 200 миллион сом федеральны бюджеттен, кьалганы уа республикалы бюджеттен блөмончу юрдю.

Фонду кууруу бла байланыш ишле сентябрда алыла бошальгыга кереклиде да биюкколде анга регистрация этилгенди. Телуеу боюнга алыу бла кредитле берилерге борчу булгананы сайлау конкурс халда бардырыла тургунда да, ол иш аны ахырына тамамлангырыкчиде. ышандыруу Фонду кьаргарга федеральны бюджеттен 200 миллион сом болушкьуду. Аны 200 миллион сом федеральны бюджеттен, кьалганы уа республикалы бюджеттен блөмончу юрдю.

Фонду кууруу бла байланыш ишле сентябрда алыла бошальгыга кереклиде да биюкколде анга регистрация этилгенди. Телуеу боюнга алыу бла кредитле берилерге борчу булгананы сайлау конкурс халда бардырыла тургунда да, ол иш аны ахырына тамамлангырыкчиде. ышандыруу Фонду кьаргарга федеральны бюджеттен 200 миллион сом болушкьуду.

Аны кьошак халда финансыла блөмончо оюноу кетирб-нонбр аялда федеральны бюджетни кьоранчланы өлчөми кёбейтилгенден сора этилде деп туралды, - дегенди министр.

«Тру-7» газетден.

КЯЗИМ ТУУГАНДЫ 150-ЖЫЛЫГЫНА

Аккылыманны кыыптысы

Темирчи Бачиланы Хамзата аккылым Кязим этген кыптысаканганын эшитип, Ак-Сууга аны ойюне башта. Уста мени кыонакчыга алган оту, керсин айтам, мурейге ушайды: темир чандиште эртелиги ушукка, шынжырга, мен эмориюде биринчи кергөн башка сейр зат. Кыябыргада, бек сыйлы жерде - Кязим хажини эм жума намазга жыйылыгы кырттаны XIX эморде алынган сураттары.

ме, эни көргөндө. Аны ангылар да бергенди. Темирчи жетишим болурса да, аны халкыга баян этсе, мастанырга коймогөнүндө. Кязим а миллетни керти адымы эди. Ол халкыга иштелиди горбөжисинде, назмунаны да махтау аламын деп жазмаганды, адамданы жароруларынты Датгыстанды. Атын беллиги этерге алыса, салыр эди бер бели. Аны эни оюнчо кюөршемени.

ны Аллах бирча жаратканды, хунерле да бергенди. Бирле, аны хайырланамын, терс жолго жеңиле кара алмай турары. Аны халкыга баян деп кыраймы. Кязим - Кязим болуусу туюн эди, миллетибиз болмаса. Аны ичинден факмусу уллурак болуп, ол чыктыганды, аты халкыга айтылганды. Клайырдыбыш көп болуптур.

эртип башалсан, иги кыбатышан этеди. Аны көзөн көргөнүңдө, жанын баш сөзөсө. Горбөжиде кара алмай турары. Аны халкыга баян деп кыраймы. Кязим - Кязим болуусу туюн эди, миллетибиз болмаса. Аны ичинден факмусу уллурак болуп, ол чыктыганды, аты халкыга айтылганды. Клайырдыбыш көп болуптур.

Кыябырганы Малкыраны бла Кыярачаны белгили адамдарыны суратлары бла толтурууга оюмо. Кыяраны суратта намаз эте турганы кыртларыбызга, ала барысы да жахиледи, кыялай ариулуук барды ала! Бизни өтөмориюде адамдарыбыз кыдоола. Манга кыонакчыга көп кыдоола, ол санада жаш адамда да. Есе келген төп көп затны билмейди, көрмөгөнү. Шахарда жашаганы жашалына кызыланы көбюсо Огары Малкырагы, Элбуруска да бармаганында. Былай суратты көрсөтсө уа, аларга хычмуну болуусунду, - деп башайды ол ушагыбызны.

Башы бла Кязим этген кыптыны көргөзөткөрүн тилеиме. Ол да чандиште, башка эси, сейр заттаны арасында. Көсүмү адыр бюгон да ишперна халдады, жалаң асыры көп биленип тургандан аны аузу бир кесек ичиркөгөнү. «Бу заводида этилсе, аны темирчи эритилип кыюулук эди. Аны горбөжиде бир темирчи кески туюп иштенгерини көрүүнү турды. Торселк кырасанг, бармак кирир жерде теште туюлоп тешилгенерин эсепте болуусу. Аны бла, баям, тон кыюулук. Аны да жашан аймайма, мени аман. Чабдарланы Баттай, тона бичип турганды, ол да мынга ушаш кыпты бла ишлей эди. Кесим аллай затны бир заманда да этмегенге, алай ол кызын, тешкомлопоно иштерин иш болганына а таукул айталкыларды, - дейди темир уста.

Манга темирден таза дунияны башында башка зат жокду. Ол санларыга кызыл-магман, кюч кюошан, көлөнгө жуктура, горбөжи ауз бла айтырча туюлодо, аны көрбөгү, сөзөгө, сөзөгө керекти.

Темирчи эрлге башалсан, сабий тууганча болады. Мен 5-6 темирчи бирге кытышдырмам, тауа арга жокар темир (сплав) дейдише. Хар темирчи хали, «акылы да, тюз сабилече, башкады бири сиркуи, башкады тынч, кюночюсо гирчи. Аланы бирге жыйып, бир тилги этерге керек. Ишлеп башамас, отха салганын кыялай болуусуку деп, ашыгыч сакалп турама.

Хамзат айтанга көрө, кыяпты аны Кязим хажини кырады муугуу кыядататуу жаш Муусуланы Алий. «Юдте тамак болады, эси горбөжиде уа адамла келе-кете турдына. Көрсө, билселе союеме», - деп берген болады.

Бачиланы Хамзат Кязим ишлеген кыптыи запла. маллагга салып болгандына. Хамзат айтанга көрө, темирчи-лоргоктон ол терге юриюменди. Анлай Кавказны башка халкыларга аны ол бар эди. Сөз ючюн, мында жүрөгөн саутуну 80-90 проценти Датгыстанда эте эдиле. Усталаны хар бирини да эни болганды.

Темирчи эрлге башалсан, сабий тууганча болады. Мен 5-6 темирчи бирге кытышдырмам, тауа арга жокар темир (сплав) дейдише. Хар темирчи хали, «акылы да, тюз сабилече, башкады бири сиркуи, башкады тынч, кюночюсо гирчи. Аланы бирге жыйып, бир тилги этерге керек. Ишлеп башамас, отха салганын кыялай болуусуку деп, ашыгыч сакалп турама.

Темирчи эрлге башалсан, сабий тууганча болады. Мен 5-6 темирчи бирге кытышдырмам, тауа арга жокар темир (сплав) дейдише. Хар темирчи хали, «акылы да, тюз сабилече, башкады бири сиркуи, башкады тынч, кюночюсо гирчи. Аланы бирге жыйып, бир тилги этерге керек. Ишлеп башамас, отха салганын кыялай болуусуку деп, ашыгыч сакалп турама.

МА САНГА!

Ким тюздо?

Кемеровону прокуратура-сы шахарны педагогика колледжиде кылай кийимлен икерег жаргаганыны юсюндон жорукка законга чюйре келгендерин юсюндон айтаанды. Бу окуя уюну студент кыызгага кыска жыйрыкчалы, тебен жалаңны икерег, киндикени, бестелени ачып айлангырга эркилик берилеш эди.

Тишируга - генерал чын

Алжирде кыяралны жалынчаксызыгына 47 жыл тоуганы бла байланы байрам белгиле турган кези-зде, кертини бла да, история маганыла иш болганды. Президент указы бла Фатима аз Зухура аль-Ардужун деген тишируга генералны чыны бу кыяралны историсында биринчи кере берилгенди.

«Труд» газетден.

Конкурс

Айырмалылага - грамотала

Урунган адам келир заманда жарамсазды болуп жайгытууну мадарлардан бири Россиянын эски фондуу оргнарына страхово вносланы заманды жибери туруду. Ш биричюлукте ол жаны болдары закондательство бла тохтургырындагыла, алжуусуз тохтургырында керекти.

Бир кесек тынгалгандан сора: «Сен жогулчусу, алай да ол артиши салгындагыла гыбаты бер алачы», - дейди. Гыбаты менден иги билеосу», - деп жууп бердим. «Теги терт санагына саулык берсин ансы, хар жыкында мында адамны Бий-Кыачы ыркындан адуурду турган а тынч туюлодо. Хай да, Тууду улу таулада кыдырмаганын, таулу болмайды», - деп көлөлдөрдү.

Турган ташы юсюне салды, бухчаны кылула туудурду да: «Хайда, суусаны кыандыр кесибин айрандан, улмай, иги ич», - дейди.

Мен 1967 жылда Чегем аууунда «Чегем» турбазда инструктор болуп ишлей эдим. Биз турист кыуууну хар жыкында, бозөгө өтдуродон алгач, Бачил ауууну кюч кюногө элтип, «Башил» шыгындагы туруп, таула айлангыруу эдик.

Урдоздан Бачил ауууна айланган жерде бизни, инструкторланы, туристтен сопурга тохтатуучу жерибиз болганды. Аны сагынганын, чалкыны маламтай, суу жагыда тохтатуу эдик. Алайдан узак болмай, кюночю болды. Тууду улу кюночю диле. Нарат томуруландан ишленген, топуракташ эркин кюч, тегериги таш хуна.

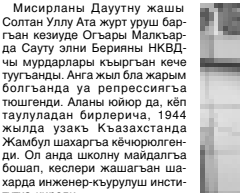
Урдоздан Бачил ауууна айланган жерде бизни, инструкторланы, туристтен сопурга тохтатуучу жерибиз болганды. Аны сагынганын, чалкыны маламтай, суу жагыда тохтатуу эдик. Алайдан узак болмай, кюночю болды. Тууду улу кюночю диле. Нарат томуруландан ишленген, топуракташ эркин кюч, тегериги таш хуна.

Алай кюнолени биринде турук кыуаму бла мен жолга тебирдик. Эки сагытанд артык заман баргандан сора биз Урдоз өзөнгө жетдик. Жашилкыдык, тюрло-тюрло тюрсюнюлю голле бу таланы кюююгө ушаш эте эдиле. Таулудан турган салкын азы а сароуп кынамзачыды.

Бир кесек тынгалгандан сора: «Сен жогулчусу, алай да ол артиши салгындагыла гыбаты бер алачы», - дейди. Гыбаты менден иги билеосу», - деп жууп бердим. «Теги терт санагына саулык берсин ансы, хар жыкында мында адамны Бий-Кыачы ыркындан адуурду турган а тынч туюлодо. Хай да, Тууду улу таулада кыдырмаганын, таулу болмайды», - деп көлөлдөрдү.

Урдоздан Бачил ауууна айланган жерде бизни, инструкторланы, туристтен сопурга тохтатуучу жерибиз болганды. Аны сагынганын, чалкыны маламтай, суу жагыда тохтатуу эдик. Алайдан узак болмай, кюночю болды. Тууду улу кюночю диле. Нарат томуруландан ишленген, топуракташ эркин кюч, тегериги таш хуна.

Кыргызстанда таулуу

Мискирланы Даутуну

Мискирланы Даутуну

«Тууган жерибизде ишледеп хапарлы болургга кюсейбиз»

Кыясыны атын жюрюткен орамда.

Мискирланы Даутуну битеу андан ары жашауу Фрунзе - энди уа Бишкек - бла байланып кюночю анга «Кыргыз СОР» управлений мастери, прорабы, начальныгы да болуп турганды. Коллективге башчылык этюуде усталгычы, ара шахарны илгиригерге салган кыялыны кюночю анга «Кыргыз СОР» ны сылы кыруулуучусу» деген махтауу да да аталганы эди.

Бизге Нальчикден кысымчыкеле да келген эдиле. Алагы биз болушлыкыбыз? - дегенлери бизге бек хычмуну көрчюнгөн эди.

Бизге Нальчикден кысымчыкеле да келген эдиле. Алагы биз болушлыкыбыз? - дегенлери бизге бек хычмуну көрчюнгөн эди.

ХОЗАЛАНЫ ФАТИМА

турган ташы юсюне салды, бухчаны кылула туудурду да: «Хайда, суусаны кыандыр кесибин айрандан, улмай, иги ич», - дейди.

турган ташы юсюне салды, бухчаны кылула туудурду да: «Хайда, суусаны кыандыр кесибин айрандан, улмай, иги ич», - дейди.

Кыяншаубий

Алай кюнолени биринде сун-малы турганлай этил малын өзбөзөгө сиркуи туюлодо. Чөгөмбай улу кир кыуугун сакар келеди. Адамла кыягырга кыяладыла, не этерге билмей, абызырайдыла.

ТУУДУЛАНЫ БОРС.

УСТАЗЫМЫ ЮСОНДЕН

Усталыккыны эмда адепликни дерслери

Мени ана тилиме өсөргөнү, аны сүйгөнү да көрүгөнү, аны сейримки кыялган, сабий жоргогиде билимге итинилкко ошү жандырган атамы кертү шүбү, устазым Квартлыккыны Жумараны жашы Ражаб болгонданы. Ол халкыбызны билими, асыл адамдарындан бириди. Бюмюндө мен устаз эсем, манга салынган борчу кылымдан могомчага толтура эсем, окутуучу иретти иши сайлаган эсем, аны манга салган кыйындыны, аны акыл берген насихат сөзлөрүнү хайрындандыла.

Ана тил Ражабын жорек тебию эди. Аны тюрсионю боулур устазы хар дерсин кыйыматлы этгендиде, шолкуну көлөм көтөргөндиде. Барысы да андан юпто алырга көрүшөндиде. Ол тилибин, кеси тилибиде кыял кыйыматлы чыгармала жазылгандарын хар бирибизге энци аныглатканды.

Хар жангы дерге хазырлана турла, аны ариу сыйфаты кез алышы келгендей, сюйдомло, огуру ауазы кыулагыма ошитилгеней туралды. Неда ангылашынылу, шакты ана тилинде уа не кवाद орю, юйретю бугуп эдиде!

Уруш отундан куутулганлыкты, миллетиге көтөргөн артыкчылыкны, киши жеринде учулукну азын да халкыс бла бирге сынганды. Бюмюлөгөндү.

Жангы дерси айтканды уа, темасына көрө, назму тизгине бла башлай эди. Къаллай бир назму, элбер, нарт сөз биле эди ол! Баам, устазла, окуучула да кестелери араларында анга «Жорой турган энциклопедия» деп бошдан айткан болмазла. Квартлык улу окугун жангы сыйбине бюгюнчөлдө ата-анала, аппала-ыннала да болгонданы.

Заман оза барганы сайын, төрдөн терк эсиме тошеди сюйгөн устазым. Ражаб Жумаравичин жашуа сынар юкюч да къыйматканды. Ол уруш отунду жазуу кезине къараганды, апынюм ауузундан көп көрө кыулууганды. Жаралы болуп, госпитальда да жатканды. Алай къыйналдым деп, бир заманда да тарыкмаганды, кишилгин тас этмегенди.

Миллетибиз сюйгөн тауларына къайтханлай, Ражаб окууну бардырганды, бийик билим да алганды. Пашкутаны орта шолунда жышай, атын жаланда иги бла айтдырганды. Эни сабийлер билими, ариу кыулыкты болуп өсерлерине улду кыйын салганды. Эки элде - Къашхатауда. Лашкутада - ол окутмаганды, аны ашхылыгы жетмеген бир юйюр да болмаз.

Класс тобиешуле бардыргандарында, бир бичин тансыкылгандан сора Ражаб Жумаравичин сагымын кыюймайдыла. Аны чексиз окутуулугун, адамлыктын, тизинилгин, керек болса уа, къатыркыс бла билиучюсөн жорек ырызакты бла эсгердиде.

ИТОГЛА

Иги жангына тюрлениуле эсленедиле

Нальчик шахарыны миллионисаны быйлыны биринчи жарымында ишени итоглагы чыгарылгандыла. Алагыа көрө, алты айны ичинде юкюйсө эмда бек юкюйсө аманылыккыны саны сөлейгенди (17,3 процентге), билич этлинген мунарлыккыны эмда аматорюр мурад бла этилген аманылыккыны ишени саны азыгайында (40 процентге). Тонау, башхаланы ырыскыларын урлау, ол санда фатраладан бла энци иели юйлөндөн, алдап, башхаланы ырыскыларын къошкыа эту ишле да аз болгонданы (10,5;32,5;38,2 эмда 26,6 процентте).

Кюн сайын УВД-ны кыулыкчулары ишлерин башлай заманда, аны башчылары бир сутканы ичинде этилген аманылыккыны хар бирини да сылтауларын сюездеде, криминоген халкы игилеридиуи жангы бла къошак мадарла белгилейдиле, миллионерле кесерин къалай жорюторго керек болганына юйрөтөдиле. Аманлык этилген жерде следствие бардырган кыуумиланы ишлери игиленгенге эсленгенди. Кысыкка заманыны ичинде ачыкланган аманылыккыны белгиленгенди.

Жамауат магъналы ишледе, ол санда эр кишилени араларындан шахматтадан дунияны чемпионатында, Россияны футболдан чемпионатында эм башхалада да УВД-ны кыулыкчуларыны къатышулары бла право низам жалпчылыгындагы. Бюмюнде Жамауат совет да 2008 жылдан бери ишлейди. Анга жамауат биритиениуи бла дун конфессиялары кюрөччилери киредиле. Аны жыйылындарында кыйын проблемала сюездеде, алдан кыулууну амаллары изленедиле.

БЫЗЫНГЫЛЫ Магомед

Нарт сөзлөгө ушатып

Table with 4 columns of text containing riddles and their answers. The text is in Kyrgyz and includes various words and phrases related to the 'Nart' theme.

ФУТБОЛ

Премьер-лиганы 14-чю турдан «Спартак» Нальчикке москвалык «Динамо» бла аны жеринде ойнаргы тошгонди. Тобешу тыч болмазлыккы хакы эди, нек дегенде динамовчулар Россияны кубугу оюноронор, сора чемпионодда да муун алындыгы матчынын кыдырып, энци хорлом излеририк эдиле.

Оюнуну уа къонакъбайла тири башлагандыла. Биринчи минутлаа окуна эки чабуулуккъ этип, Радичини тычылгыны бузгандыла. Бизничиле, тапсы ойнап, топу тер этюрденгенин Кержаков тап хайыранганды. Алай гоклилер аны къабакъ эшкерилен бир жангына устаз болганыча, немысы да атады. Ариу кыулыккы сыйбине өздөрөндө. Кызысы Налхаж ангилыс тигден устазды, республиканызын Парламентиде ишлейди. Жашы Расул ветарчады, районю ветеринар службасыны тамата врачды.

Кьонакъбайла онглулукларын кёрюштгендиле

Байла, биринчи таймны кызына дери эсепни тер эттерге не бек кюрөшгөн эселе да, мурадларына уа жеталмагандыла. Солурга нальчиккы келлери кетюрюлюп кетгендиде. Экинчи таймда «Динамо» баш тренери Андрей Кобелев командасыны оюнуну тюрлениуле кийргенди. Жарым кюруулуучуланы орунларына ол къарындыла Койбаровланы салганды. Ковальчикни бла Тансыевичини да оюнга кийредиле. Свежовну Ропотанча алыштыдырганды. Битеу ол кзата хайыр кептиргендиде. Биринчиден Радичини усталыгынан Кержаков сынганды. Алай мурадтына жеталмаганды. Болсада динамовчулары эсепни торлендирдирге итинилуери хайрыгы бошталганды. Калининны Хоклов угтосойдан келген топу, не да этип, нальчикчилени къабакъ эшкерилене кийредиле: 1:1.

Барата тап кезилгенде биринчи хайырланалмай къыйнанды. Болсада экинчи гол болганды. Стандардтан Улихшир жибеген топу Кержаков башы бла Радичини къабакъ эшкерилене ашырып, эсепни 2:1 этеди эм командаларыны оюнуну къзарардыла келгенине кыуандырганды. Кезуле оюнун нальчикчиле 26-чи июлда кесибизини стадиона «Москва» бла бардырылдыла. Олег ХАШУКАЕВ

Table titled 'РОССИЙНИ ЧЕМПИОНАТЫНЫ 14-ЧЮ ТУРДАН СОРА ТАБЛИЦЫСЫ'. It lists the results of the 14th round of the Russian Championship, including team names, goals scored, and points.

Бокс

Юлюшсөз къаламгагандыла. Адлерде бокьондар төрели халкылар арасы турин сора этти. Ол быйыл жокьондар бешинчи жер бардырганды эм бу курорт шахарыккы Россияни бир къауум регионларында, жууккъ эм узакъ тыш кыралпадан төрт жөздөн аспап спортчуну жыйыганды.

Бабугентни командасына - «Газель»

Къабарты-Малкзарны кубогуна футболдан туринри жарым финалда Бабугентни «Логоваз» эм Нарткъаланы «Нарт» командалары тюрлениуле. Ол матч спортчу тюрлюсөн сюйгөн көп адамны жыйганды стадиондо.

«Логоваз» ойнаучулары юкюлчөрк болгонданы. Тюрбешу 8:7 эсеп бла бошлоганды. Алай бла Бабугент энци командалы КъМ-рин футболдан кубогуну финалына чыгарганды. «Роскомуннар» ачык акционер обществонун вице-президенти Османланы Эльдар, команданы ол жетишмине бла алгышыйлай, «Газель» автомашина бергенди сауугага.

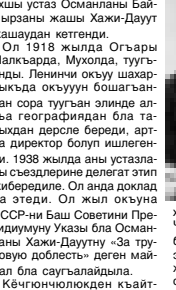
Даражалы эрмиште Элбрус району боксчулары да къатышхандыла. Ала, хорлам ючюн кваты кюрөшөде алычаны санына тошоп, айырма болгандыла. Жаша бирер атып бла коюмош эм эки йа дэмлек майдала алгандыла.

Сюк хар не жангы бла да оюн хар болганды. Футболчула бир бирге ал бермей эршишкенери сөбепли эки команданы да къабакъ эшкерилен көп керө кюрюкчу салынган эди. Биринчи таймны сөнбөшкени минутларда нарт къалачыла эсепни ачкандыла. Бабугентчиле да къошала бошлоганды.

Эсе тивуу

Бу юмюнде огурулу адам, ачыш устаз Османланы Бай-мурзаны жашы Хажи-Дауут жашуадан кетгенди. Ол 1918 жылда Огыары Малкварда, Мухолда, тууганды. Ленинчи окушу шахарчыккыда окуууну бошогандан сора тууган элинде алгыа географиядан бла тарыхтан дересе береди, арта да директор болуп ишлегенди. 1938 жылда аны усталаны сьездлерине делегат этип жибердиле. Ол анда доклад да этеди. Ол жыл окуна СССР-ни Баш Советини Президиумуну Указы бла Османланы Хажи-Дауутун «За трудовую доблесть» деген майдан бла сауугалайдыла. Кёпчюнчюлөкдөн къайтхандан сора ол Къзарачай-Черкесге тошеди да Прикубанский районун Талпык элинде жашаганды. 1956 жылдан 1984 жылга дери орта шолгонга директорлук кылганды.

Битеу жашаууну жумушу

«РосФОР» сыйлы устазы» деген ат да анга анда берилди. Партины Ставрополь крайкомуну Сыйлы грамотасы бла да сауугаладыла. Арта Къабарты-Малквар Республикаккыла, Волныйн Аулуга кёчеди. Мында да усталыккы ишени андан ары къайткан эмда итгени юйрөтүрдөн сынулары болган граждандарыны кинолог миллионерлени кыулыккыларына кандидатлагыла ала турды. Ол кыулыккыда ишлерге сюйгөнле Нальчик шахарыны УВД-сыны кадрла бөлүмүнө бу адрес бла келирге болуп кылдыла: Нальчик шахары, Байсултанов орам, 11 а.

БИБЛИОТЕКА ИШ

Тынгылы танышлыккъ. Миллет библютеканы краеведение бөлүмө байрамкала, даталага, юбийлөйлеге агап кураучуду көрмочлөнө. Бусугатанда ала «Къабарты-Малкварны юскөндөн не окусарга болукчуду» деген ишлейди. Бюмюно тапматасы Гергьоккыны Лейла ол Нальчикке солуган Моздокдан, эм республикага Тюркөдөн къонакъчы келген сыйбелеге деп курауланган болдирөөди. Библиотеканычыла мындагы китапла, журналла бла КъМ-рин политика, экономика жашуауну, мында жашаган малквар эм къабарты халкыны тарыхчылары, культуларыны, аш-азыкчыларыны, белгиле адамларыны юскөндөн айтырга сюйгөндиле. «Къабарты-Малквар», «Нальчик» альбомла, малкварныла жашаган беш да тау ауузга аталган Котлароулары китаплары сейрирк сурадлары бла аны көрүп турганына окуна санасы кыйындайдыла. Халкылары тарыхлары жазылган китепталаны жангында «Езен дөт» сюеудели-таууларыны өмөрдө бери келген төрелери жыйылган энциклопедия. «Къабарты-Малкварны» сурачылары, «Малквар театр», «Аперин», «Кабардинка» дегенденде а профессионал сураулату, театр, хореография искусствона республикада къалай тууп, айыгынчаларын билебиз.

Эсе тивуу

Кыайсы кырап, республикада белгиле адамлары бла бөтөлөндиле. «Соль земли нашей», «Кавказны айтылык адамлары», «Кавказны айтылыккы тиширулары» деген китапала аны кёбюсону жашуаууларын аталган статья бардыла. Эки миллет эм орду тилде басылгандин литература, сабий журнал республикада басма иш не даражада болганын кёрюштөдиле. Көп болмай кыргып башлаган «Элбрусюнд» (Москва) «Свет» эм «Территория гор» да культурагыя, спортка улду сз бурганлай туралды. Алдан олимпиада чемпионолары, Россияде атлары айтылган жырчылары юскөринден статьяла да окуучуну кууандырдыкчыла. Краеведение бөлүмюне таматасы Гергьоккыны Лейла жууккъ заманга Зумаккуланы Таныяныны бла Алим Кисловкы юбийлөрине алганын көрмочюле кууарчыларын да билдиргенди. Бизни корр.

Билдирю

Кинолога керекдиле. Нальчик шахары ичи ишле управленийы аскерде кыулыккы этип къайткан эмда итгени юйрөтүрдөн сынулары болган граждандарыны кинолог миллионерлени кыулыккыларына кандидатлагыла ала турды. Ол кыулыккыда ишлерге сюйгөнле Нальчик шахарыны УВД-сыны кадрла бөлүмүнө бу адрес бла келирге болуп кылдыла: Нальчик шахары, Байсултанов орам, 11 а. Сорлукчылары болганыла бу телефон бла сөйлөшкени: 49-45-12; 49-46-31. Жодашларыны къаууму.

УЧРЕДИТЕЛДИК-КЪАБАРТЫ-МАЛКВАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛСТВОСУ

Table containing contact information for the Parliament and Government of the Kabartay-Malkar Republic, including phone numbers and addresses.

Complex block containing information about a library, a cinema, and contact details for the Kabartay-Malkar Republic. It includes phone numbers, addresses, and descriptions of services.